

MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU O SOCIJALNIM PITANJIMA U KONTEKSTU ENERGETSKE ZAJEDNICE

MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU

Memorandum o razumijevanju
o socijalnim pitanjima u kontekstu Energetske zajednice

Republika Albanija, Bosna i Hercegovina, Republika Hrvatska, Bivša Jugoslavenska Republika Makedonija, Republika Crna Gora, Republika Srbija i UNMIK prema Rezoluciji 1244 Vijeća sigurnosti UN-a i Europska unija;

Uzimajući u obzir Atenski memorandum iz 2002 i 2003 o regionalnom energetsom tržištu u Jugoistočnoj Europi i njegovu integraciji u unutarnje energetske tržište Europske unije (Atenski proces);

Uzimajući u obzir Ugovor o uspostavi Energetske zajednice (Energetska zajednica) potpisana 25.10.2005. koji konsolidira Atenski proces;

Uzimajući u obzir uspostavu unutarnjeg energetskeg tržišta u EU na osnovama direktiva o unutarnjem tržištu 2003/54/EZ¹ i 2003/55/EZ²;

Uzimajući u obzir socijalnu dimenziju unutarnjeg tržišta Europske unije;

Uzimajući u obzir principe koji su uspostavljeni za proces stabilizacije i pridruživanja o suradnji između EU i zemalja regije, i neophodnosti za suradnju između zemalja u regiji;

Uzimajući u obzir osnovna socijalna prava zajamčena Europskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnim slobodama, Europskom socijalnom poveljom, Poveljom zajednice o osnovnim socijalnim pravima radnika kao i socijalnim pravima uspostavljenim u proglašenoj EU Povelji o osnovnim pravima;

¹ DIREKTIVA 2003/54/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA EUROPE od 26.6.2003. glede zajedničkih pravila za unutarnje tržište električne energije kojom se ukida Direktiva 96/92/EZ

² DIREKTIVA 2003/55/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA EUROPE od 26.6.2003. glede zajedničkih pravila za unutarnje tržište prirodnog plina kojom se ukida Direktiva 98/30/EZ

Neslužbeni prijevod

Uzimajući u obzir osnovne standarde rada, definirane Deklaracijom međunarodne organizacije rada i osnovnim principima i pravima na rad usvojenom 1998. godine³, promocija koje je sastavni dio promocije Unije glede dostojanstva rada;

Uvažavajući potrebu izgradnje socijalne dimenzije u Energetskoj zajednici, uključujući jednak tretman muškaraca i žena, u pogledu promoviranja gospodarskog i društvenog napretka, unaprjeđenja standarda življenja, dobrobiti rada i unaprjeđenja uvjeta za rad u Energetskoj zajednici, uključujući jednak tretman muškaraca i žena;

Uvažavajući potrebu za pomoć poduzećima i radnicima u predviđanju, prilagodbi i pozitivnom upravljanju društveno-gospodarskim promjenama koje mogu nastati iz implementiranja Ugovora o uspostavi Energetske zajednice

Uvažavajući važnost i doprinos socijalnog dijaloga na svim razinama kako bi se predvidjele socijalne posljedice koje nastanu iz implementiranja Ugovora o uspostavi Energetske zajednice i upravljalo istima;

Uvažavajući potrebu osiguranja visoko kvalitetne, pristupačne i priuštive usluge koja pokriva potrebe građana i poduzeća i promoviranje interesa kupaca; uzimajući u obzir specifičnu situaciju svake od strana, jer postoji potreba za tarifama koje odražavaju troškove;

Uvažavajući važnost ojačanja suradnje u bočnim i horizontalnim politikama u svezi s implementiranjem Ugovora o uspostavi Energetske zajednice;

Uvažavajući potrebu osiguranja šireg prihvaćanja javnosti Energetske zajednice i uključivanje odgovarajućih zainteresiranih strana iz civilnog društva, uključujući kupce, sindikate i poslodavce, u implementaciju i nadzor navedenog;

Uvažavajući veliki doprinos članova donatorske koordinacijske grupe⁴ u stvaranju uvjeta za postizanje ciljeva ovoga memoranduma;

³ ILO Deklaracija o osnovnim principima i pravu na rad usvojena na 86. sjednici, Ženeva, lipanj 1998

⁴ Uspostavljeno na Konferenciji u Istanbulu za Pakt o stabilnosti u rujnu 2004. godine

Složile su se da usmjere sve svoje napore kako bi se postiglo sljedeće:

1. OKVIR MEMORANDUMA

Ovaj memorandum predstavlja političku namjeru Potpisnica da se zauzmu za socijalnu dimenziju unutar konteksta Ugovora o Energetskoj zajednici.

Potpisnici naznačuju da su gospodarski razvoj i društveni napredak uzajamno ovisni i trebaju ići ruku pod ruku. Smatra se da će uspješna reforma energetskog tržišta povećati tržišnu učinkovitost i doprinijeti unaprjeđenju životnih uvjeta i uvjeta za rad ljudi. Potpisnice smatraju neophodnim nadzirati radne uvjete i socijalne učinke te učinke na zapošljavanje koji nastanu implementacijom Ugovora o uspostavi Energetske zajednice. Paralelno s time, Potpisnice smatraju potrebnim suočiti se s glavnim socijalnim posljedicama implementacije ovoga Ugovora.

Ovaj memorandum smatra važnim socijalnu dimenziju i navodi principe i kontekst socijalnog dijaloga u energetskom sektoru i na državnoj i na regionalnoj razini. Potpisnice će pomoći u olakšavanju i promociji učinkovitog socijalnog dijaloga u energetskom sektoru.

2. OBVEZE JAVNE USLUGE

Potpisnice će nastojati razviti najviše moguće razine socijalne zaštite za kupce sukladno održivom i konkurentnom tržištu i, kada je to potrebno, implementirati zaštitne mjere kojima će ograničiti utjecaj socijalnih i gospodarskih promjena na specifične dijelove društva sukladno obvezama preuzetim Ugovorom o uspostavi Energetske zajednice.

Kako se zahtijeva Ugovorom o uspostavi Energetske zajednice, svaka Potpisnica mora implementirati članak 3. Direktive 2003/54 EZ i članak 3. Direktive 2003/55 EZ u pogledu zaštite primarnih interesa većine socijalno ugroženih kupaca. Radeći sukladno tome, Potpisnice će nastojati osigurati gospodarsko, socijalno i teritorijalno jedinstvo, jedinstveni pristup i visoku razinu prava kupaca u usporedbi s onima koji su na raspolaganju u zemljama članicama EU.

Europska komisija je pozvana izraditi strategije za rješavanje šire socijalne dimenzije kojom se pokrivaju pitanja priuštivosti, energetske siromaštva, reforme sektora centralnog grijanja, ruralne distribucije, izoliranih sustava i socijalnih učinaka reformi.

3. SOCIJALNI PARTNERI

Potpisnice naglašavaju da rješavanje mogućih socijalnih utjecaja Energetske zajednice zahtijeva učinkovito vođenje procesa što obuhvaća aktivno sudjelovanje i nazočnost raznih aktera, osobito socijalnih partnera na državnoj razini. Stoga, prepoznaje se potreba uključivanja socijalnih partnera u sve odgovarajuće razine promoviranja socijalnog dijaloga u svezi s nadgledanjem implementacije Energetske zajednice i njezinih učinaka. To se odnosi osobito, ali ne samo na to, na otvaranje tržišta, porast konkurentnosti i restrukturiranje. Prema tome, svaka Potpisnica mora uvesti učinkovite mehanizme za informiranje i konzultacije socijalnih partnera po bilo kojem od ovih pitanja.

4. UPRAVLJANJE PROMJENOM

Potpisnice su naznačile kako Energetska zajednica i proces otvaranja tržišta električnom energijom i plinom nudi nove gospodarske mogućnosti i mogućnosti zapošljavanja. Međutim, istodobno, može dovesti do restrukturiranja i promjena za poduzeća i zaposlenike istih, što će primarno utjecati na niskokvalificirane i ranjive skupine radnika ili geografski koncentrirana područja.

Kako bi se riješili kratkoročni problemi tranzicije, osobita pozornost mora se pridati predviđanju i upravljanju socijalnim posljedicama koje nastanu iz implementacije Ugovora o uspostavi Energetske zajednice.

Prema tome, potpisnice moraju stremiti unaprjeđenju prilagodljivosti radnika – osobito onih koji su nisko kvalificirani, i/ili starijih radnika, podržavajući ulaganje u ljudske resurse i dugoročno obrazovanje prilagođeno lokalnim potrebama, dajući potporu mobilnosti, promovirajući razvoj specifičnih zanimanja, obuke i usluga koje ih prate.

5. SOCIJALNA DIMENZIJA

Zasnovano na principu dijaloga sa socijalnim partnerima i postojećim odredbama Europske unije, Potpisnice smatraju važnim fokusirati svoju pozornost unutar okvira ovoga memoranduma na sljedeća ključna područja:

- Osnovna prava radnika sukladno Europskoj konvenciji o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, Europskoj socijalnoj povelji, Povelji zajednice o osnovnim socijalnim pravima radnika kao i EU Povelji o osnovnim pravima;
- Zakoni o radu – u svezi s promoviranjem unaprjeđenja radnih uvjeta i standarda življenja;
- Zaštita i sigurnost na radu – u svezi s unaprjeđenjem radne sredine glede zdravlja i sigurnosti radnika u energetsom sektoru;
- Jednake mogućnosti – s fokusom na uvođenje, gdje je to potrebno, principa da muškarci i žene dobivaju jednaku plaću za jednak obavljeni posao.

6. KLJUČNE AKTIVNOSTI

Kako bi se pomoglo postizanju ciljeva u okviru ovoga memoranduma, svaka Potpisnica uz konzultacije s odgovarajućim socijalnim partnerima mora razmotriti pristup kako dalje rješavati pitanja unutar socijalne dimenzije. Ovaj pristup mora uzeti u obzir postojeću pravnu stečevinu EU glede socijalnih pitanja.

Nalazi i odgovarajući koraci moraju se sumirati u obliku Akcijskog plana za socijalna pitanja kako bi se riješila pitanja navedena u prethodnim poglavljima ovog memoranduma. Socijalni planovi moraju se napraviti u bliskoj suradnji sa socijalnim partnerima.

7. FINANCIJSKA POTPORA

Potpisnice moraju za cilj imati optimalno korištenje svih resursa koji im stoje na raspolaganju i svih odgovarajućih sredstava fondova zajednice za financiranje ciljeva ovog memoranduma, osobito financiranje za gospodarske i socijalne posljedice restrukturiranja, gdje su uvjeti za korištenje istih, ispunjeni. Potpisnice pozivaju na financijsku potporu Europske komisije i donatorske zajednice unutar okvira ovoga memoranduma.

8. ULOGA EUROPSKE KOMISIJE

Kao predsjedavajuća donatorske grupe koja je posvećena uvođenju reformi u energetske sektor, Komisija će učiniti sve napore da osigura od donatora tehničku i financijsku pomoć za ispunjenje ciljeva ovoga memoranduma.

9. SOCIJALNI FORUM

Strane su se složile procijeniti potrebu za Socijalnim forumom koji bi se bavio razmatranjem socijalnih učinaka reforme energetske tržišta i, ako procjena bude pozitivna, osnovati ga bez zadržke. Procjena se treba obaviti u obliku izvješća Ministarskom vijeću Energetske zajednice što je prije moguće, i od Komisije je zatražena pomoć u tom pogledu.

Neslužbeni prijevod

Potpisan u Beču, 18.10.2007.

For the Republic of Albania

For Bosnia and Herzegovina

For the Republic of Croatia

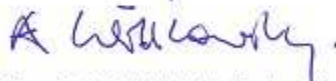
For the former Yugoslav Republic of Macedonia

For the Republic of Montenegro

For the Republic of Serbia

For the United Nations Interim Administration Mission in Kosovo pursuant
to the United Nations Security Council Resolution 1244

For the European Community

**REPUBLIKA MAKEDONIJA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA**

Skopje

Br. 12-9167/9

16.10.2007.

**ZA:
EUROPSKA KOMISIJA, BRISEL**

Vaša Ekscelencijo,

Ovime izjavljujem da se Vlada Republike Makedonije slaže s odredbama Memoranduma o razumijevanju o socijalnim pitanjima u kontekstu Energetske zajednice koji je stavljen na potpisivanje u Beču, 18.10.2007.

Smatra se da s ovime Republika Makedonija postaje zemlja potpisnica Memoranduma o razumijevanju o socijalnim pitanjima u kontekstu Energetske zajednice.

Međutim, izjavljujem da Vlada Republike Makedonije ne prihvaća naziv korišten za moju zemlju u gore navedenom Memorandumu o razumijevanju imajući na umu da je ustavno ime moje zemlje Republika Makedonija.

Vaša Ekscelencijo prihvatite izražaj moga najdubljeg poštovanja.

Državni tajnik
Ministarstva gospodarstva Republike Makedonije
Zoran Manevski